

Sritis ir tikslai:

- Pradedama taikyti balsių ir dvibalsių turinį, spontaniškai vokalizuojant MKG garsus.
- Pradedama taikyti skiemenis spontaniškai tariamose trumpose frazėse.

Veikla

Naudoja tinkamus balsius, dvigarsius ir keletą skiemenų

- Atėjo laikas klausytis vaiko, kai jis spontaniškai sako žinomus garsus (MKG) ir frazes. Surinkite žinomų MKG ir frazių nuotraukų. Sudėkite nuotraukas į vokelius ir išslapstykite po namus. Paslėpkite mažiausiai 10 nuotraukų, jei vaikas žino daugiau – galite ir daugiau. Nuveskite vaiką prie vieno iš paslėptų vokų, atidarykite jį ir tarkite garsą ir trumpas frazes. Tada yra vaiko eilė ieškoti voko. Vaikui atidarius voką, šiek tiek atsitraukite ir prašykite vaiko pasakyti, ką jis rado voke. Jei jūs stovėsite šalia vaiko ir žiūrėsite į voką, vaikui nebus prasmės jums spontaniškai pasakyti, ką jis mato voke. Jei jis spontaniškai nešneka, paskatinkite jį, nukreipdami teisinga linkme: „Pasakyk, ką radai savo voke?“ arba „Aš radau ____ savo voke, ką tu radai savajame?“. Tęskite, kol rasite visus vokus.

Užsirašinėti viską, ką jūsų vaikas sako

Vaiko kalbai užsirašinėti yra du metodai. Vienas seks jo kalbos vystymąsi, kitas – kalbėjimo vystymąsi.

- Vaiko sakomų žodžių užsirašymas vadinamas kalbėjimo žymėjimu.
- Vaiko sakomų garsų užsirašymas vadinamas kalbos (fonemų) jo naudojamame kalbėjime žymėjimu.

PAVYZDYS: Jūsų vaikas atidaro voką su miegančio vaiko nuotrauka ir spontaniškai pučia bei sako du vienodus skiemenis „aa aa“. Tai reiškia „Ššš, labos nakties“.

Užsirašant ekspresyvią kalbą:

Jis panaudojo duslųjį garsą, norėdamas pasakyti /š/, tada pasakė du skiemenis, kurie skambėjo kaip „labos.....“. Jūs rašytumėte: „š, labos nakties“.

Užrašant kalbėjimo pavyzdį:

Jis panaudojo duslųjį garsą (pūtimą) garsui /š/ ir tada ištarė du skiemenis, kurie skambėjo kaip „labos“.

Jūs užrašytumėte: (duslus pūtimas) aa aa.

- Šiuo pratimu jūs tikrinate vaiko spontanišką kalbėjimą, norėdami įsitikinti, jog jie susideda iš teisingų balsių/dvibalsių ir skiemenų skaičiaus kaip atitinkami žodžiai.

Data	Ką jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Rodo į žinomus daiktus ar paveikslėlius, kai jūs sakote: „Parodyk man ____.“; „Kur yra ____?“

Veikla

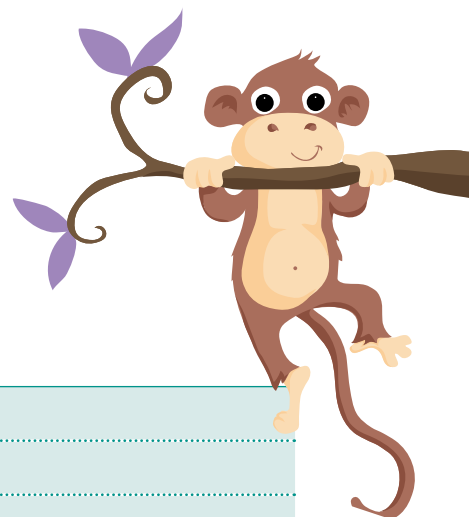
Tai yra tikslas, kurio siekti lengva, vartant knygutes kartu su vaiku. Jūs turėsite žodžių, kuriuos jūsų vaikas mokėsi, sąrašą ir užrašų knygutėje, ir savo atmintyje. Kartu vartant knygutę ir matant žodžių, kuriuos jis žino, paveikslėlius, paprašykite juos surasti ir parodyti pirštu. Patys galite parodyti pavyzdį, sakydami: „Aš radau šunį, ar tu gali rasti šunį?“, „Parodyk man šunį.“ Jūsų susidomėjimas paskatins vaiką žaisti žaidimą parodant, ir tai yra puikus būdas patikrinti vaiko pasyvųjį žodyną. Vaikui supratęs, jums nebereikės rodyti. Tada jūs tikrai patikrinsite vaiko žinomą žodyną.

Žaidimas „Ieškom“

- Paimkite maišą, rankinę ar krepšį vaikui, kad galėtų nešiotis po namus. Paaiškinkite vaikui, kad ieškosite daiktų ir įsidėsite juos į maišą. Pavaizduokite pirmą kartą vaikui sakydami, kad jums reikia surasti puodelį. Eikite į virtuvę, pasiimkite puodelį ir įdėkite jį į maišą. Pasakykite, kad jums reikia įdėti dar daiktų į maišą ir taip po vieną žodį patikrinsite jo turimą žodyną. Nešiokite maišą, kol surinksite daiktus. Ir tai duos jums galimybę patikrinti vaiko žodyno supratimą žaidimo metu. Jam nepažinus jūsų paprašyto daikto, išnaudokite progą išmokyti žodžius, rodydami jam, leisdami jam pamėgdžioti žodį, raskite daugiau tų pačių daiktų.

Atsiminkite!

- Prašykite vaiko paimti ar parodyti tik į tuos daiktus, kuriuos jau mokėte ir jaučiate, kad jis juos žino. Tikrindami vaiko supratimą, darykite tai natūraliai ir smagiai per žaidimus. Jei jūsų vaikas ko nors nežino, naudokitės proga išmokyti ir neleiskite vaikui suprasti, kad jis neatliko užduoties teisingai.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Dalinasi informacija žiūrėdamas, rodydamas ir vokalizuodamas.

Veikla

Dalinimasis knyga

- Vienas iš šios savaitės jūsų naudojamų metodų – „Paties kalbėjimas“ (pavyzdžių ieškokite kalbos suvokimo veikloje: „Aš matau šunį“.) Čia jūs pasakosite, ką darote, į ką žiūrite, ką jaučiate ir t.t. tam, kad vaikas girdėtų kalbą, susijusią su veiksmiais ar patirtimis.
- Kaip ir šios savaitės kalbos suvokimo užduotyse, kiekvieną dieną vartant knygas su vaiku, sustokite kiekviename puslapyje, palaukite, kol vaikas pakomentuos paveikslėlį, rodydamas ir vokalizuodamas. Rodykite pavyzdį vaikui laikydami knygą, versdami puslapius ir rodydami į paveikslukus bei juos komentuodami. Duokite knygą vaikui, leiskite jam versti puslapius. Duokite laiko vaikui laiko įsižiūrėti į paveikslėlius ir parodykite į paveikslėlį. Paskatinkite vaiką vokalizuoti. Kiekvieną kartą, kai vaikas kažką rodo, vadinasi, jis komentuoja ir bendrauja su jumis apie tai, ką jis mato ir ką daro. Priimkite tokį vaiko bendravimą, leiskite jam žinoti, kad jūs esate patenkinti jo pastangomis.
- Kai tik jūsų vaikas pakomentuos paveikslėlį, galite tai traktuoti, kad atėjo jūsų eilė. Leiskite vaikui būti pirmam, vedančiam. Tai jį dar labiau padrąsins daugiau kalbėti. Kaip bebūtų, jei jis per daug įniks į knygą ir nekommentuos ar nesidalins su jumis, paimkite knygą ir pamėgdžiokite eiliškumą su kiekvienu puslapiu.

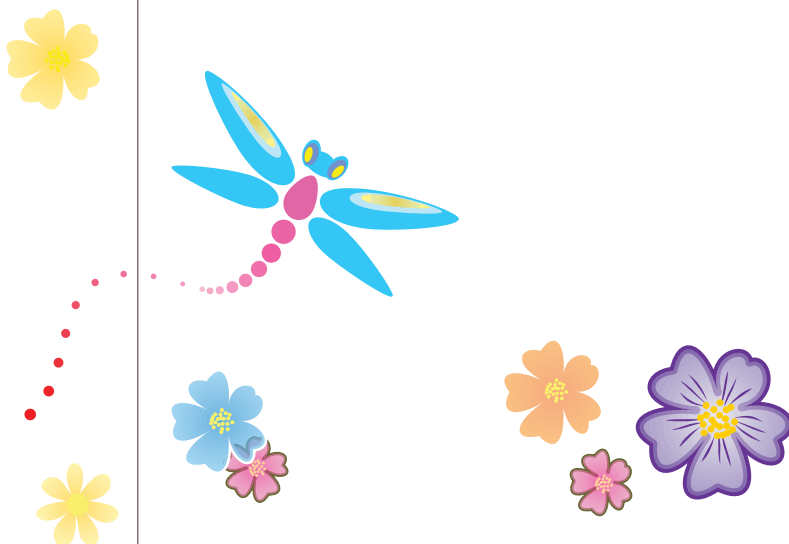
Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Taria garsą /w/ skiemenyse.

Veikla

Pagal anglišką versiją numatytas garsas /w/. Tokio garso lietuvių kalboje nėra. Tvirtinkite, kartokite veiklas, numatytas ankstesnėse savaitėse. Kurkite įvairias naujas situacijas, taip siekdami gilesnių žinių ir patirties.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

2. Audioverbalinės (AV) priemonės ir strategijos

- Pokalbis, padrąsinantis vaiką kalbėti eiliškumo tvarka.
- Laukimo laikas.
- Paskutinio girdėto žodžio kartojimas.

3. Savaitės pasaka: Lucy Councins knygelė „Kur yra pelė?“

Wallker Books, London, 1999.

- Tai gerai suprantama knyga, kurioje yra atverčiami langeliai. Knyga suteikia galimybę vaikui išgirsti klausimą „Kur“ daugybę kartų ir ieškoti pelės po langeliais. Tai taip pat suteikia vaikui progą pasakyti žodį „Ne“, kaskart atvertus langelį suprasti, kad pelės ten nėra ir visoje knygoje išgirsti daug kartų tikslinį garsą /n/.

4. Savaitės daina „Pas senelį kai buvau“

Žodžiai: „Pas senelį kai buvau, Y-A-Y A-O. Daug avelių ten mačiau Y-A-Y A-O. Čia be-be, ir ten be-be, be-be, be-be-be-be. Pas senelį kai buvau, Y-A-Y A-O“.

- Galite pasirinkti tokį gyvūną, kurį vaikas gerai žino.
- Ši daina padeda užbaigti klausymo kilpą, kai vaikas klauso, palaukia ir turi pabaigti tinkamais žodžiais. Tai padeda vaikui kalbėti spontaniškai.
- Klausykite, kaip vaikas taria ir įsitinkite, kad vaikas gerai taria kiekvieno gyvūno tariamus balsius ir priebalsius. Jis taip pat gali panaudoti žinomus priebalsius (/m/, /b/, /p/ ir kt.).
- Jūs galite mokyti šios dainos, rodydami žaisliukus – gyvūnus ir senelio paveikslėlį. Juk vaikui smagu žaisti su žaisliukais!
- „Garsų knygoje“ šiai dainelei sukurkite atskirą puslapį. Tegul būna atverčiami langeliai. Juos turės kiekvienas gyvūnas.

